

Pagar amb moneda de mico o pretendre pagar amb cançons

Són dues expressions molt semblants que s'apliquen a aquells que no volen pagar amb moneda el que han perdut en el joc i ofereixen a canvi altres compensacions.

Sembla que ve de quan els captaires i els músics ambulants anaven pels camins i tenien pas franc als ponts on calia pagar peatge. A canvi, però, havien de tocar els seus instruments musicals, cantar, ballar i fer alguna representació amb el mico que portaven a aquells que s'encarregaven de cobrar els drets de pas. D'alguna manera,

no deixaven de pagar, però els ponters i els porters que obtenien la diversió no ingressaven els diners que en nom dels seus amos i senyors exigien a altres viatgers. És per això que tots coincidien que no era bo per als seus interessos *cobrar amb moneda de mico o amb cançons*.

Font: *El joc a Catalunya: història i present*.

? Consultes - Especial jocs

Font: DIEC2

Trompitxol

Baldufa petita que es fa rodar amb els dits.

Violet

Ballaruga de cos prismàtic amb una lletra distinta a cada cara lateral, que servia originàriament per jugar a un joc d'atzar en què decidia la sort la posició en què restava quan parava de ballar.

Burot

Baldufa que balla a cops de corretja o de corda.

Llamperó

Tros de cordill, especialment l'emprat per fer ballar la baldufa.

Pedralta

Joc que consisteix a tirar enlaire i tomar pedretes fins a cinc, segons certes regles. *Jugar a pedralta*.

Gobelet

Vas més ample de la boca que del fons, sense peu, especialment el de llauna, coure o altre material opac, emprat en jocs de mans, per tirar els daus, etc.

Clotxa

Joc d'infants que consisteix a ficar una moneda, una pedra, etc., en un clot circular fet a terra tirant-la-hi des de certa distància, essent-ne el guanyador el qui la fa anar a dins o més a la vora.

Ajuntament de
Mollet del Vallès

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Juli

Fer juli. En el joc de saltar a corda, fer-la rodar molt ràpidament.

Carambola

Jugada de billar que consisteix a tocar, amb la bola que hom tira, les altres dues boles. *Fer carambola. Jugar a caramboles. Joc de caramboles.*

Cucanya

Pal llis i ensabonat pel qual cal enfilem-se o caminar per agafar com a premi un objecte lligat a un dels seus extrems.

Bala

Petita esfera de terra cuita, de pedra, de vidre o d'altres materials que serveix per jugar. *Joc de bales.*

Bufar una peça

En el joc de dames, prendre al contrari una peça amb què havia de matar i no ho ha fet.

Botxa

Bola de fusta o de metall que s'empra en el joc de botxes. || Joc practicat entre equips, en què el jugador que tira la botxa ha de procurar que, rodolant, s'acosti al màxim al bolig o bola de referència.

Bona

En certs jocs de pilota, jugada de desempat. *Juguem a vint i la bona.*

Xarranca

Joc consistent a saltar a peu coix damunt unes figures geomètriques dibuixades a terra, dividides en caselles o en compartiments numerats, fent córrer a cops de peu un palet o un tros de teula que cal fer passar d'una casella a l'altra segons un ordre determinat.

Bòlit

Tros de fusta cilíndric terminat en punta en els dos extrems, que es fa saltar pegant-li, quan està ajagut, un cop de dalt a baix prop d'una de les puntes. *Jugar a bòlit.*

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **fer un capmàs**. La solució correcta era la **4**. *Fer el càlcul aproximat del valor d'un conjunt de coses que s'han de comprar o vendre.* El guanyador ha estat el Jordi Rodríguez Felices, del Departament d'Urbanisme d'Obres i Serveis de l'Ajuntament de Sant Fost de Campsentelles.

La pregunta que fem ara és què vol dir **donar peixet?**

1. *Afluixar en un joc perquè l'adversari guanyi punts que altrament no guanyaria.*
2. *Presentar un fet de poca volada com a magnífic.*
3. *Sortir amb raons impertinents o fora del cas.*
4. *Fornir d'aliment un infant, una persona gran, etc., ficant-l'hi a la boca.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà de premi el llibre *Els noms de lloc i de persona de Mollet del Vallès* d'Enric Garcia-Pey (CEM) i una bossa de cotó, amb nanses, estampada al Taller Alborada.

Gep [usat generalment en pl.]

Joc que consisteix a tirar-se amb força una pilota a l'esquena els uns als altres.

Fet a amagar, fet i amagar, fet, jugar a l'acuit, a acuit

Joc en què tots els jugadors menys un, corrent o amagant-se, procuren no ésser atrapats per aquest.

Expressions

La sort està tirada o el dau ja està llançat

Tenen el seu origen en l'expressió llatina *Alea jacta est*. Sembla que és el que va dir Juli Cèsar en creuar el riu Rubicó i entrar a Itàlia amb l'exèrcit en contra de la llei romana. Indica que s'ha pres una decisió arriscada, de la qual no es pot tornar enrere. ➤